

CENTAR ZA NENASILNU AKCIJU
CENTRE FOR NONVIOLENT ACTION

ured u Beogradu:

Studentski trg 8/5A, 11000 Beograd, Srbija i Crna Gora

Tel: +381 11 637 661

Fax: +381 11 637 603

cna.beograd@nenasilje.org

www.nenasilje.org

ŠESTOMESEČNI IZVEŠTAJ

SEPTEMBAR 2004. - FEBRUAR 2005.

Sadržaj

1. UVOD.....	3
2. TRENINZI	4
2.1 Osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata, <i>oktobar 2004</i>	4
2.2 Osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata, <i>decembar 2004</i>	6
3. RADIONICE	8
3.1 Radionica o strateškom planiranju/»Pogled u budućnost«	8
4. PUBLIKACIJA	9
4.1 Priprema publikacije o pomirenju i suočavanju s prošlošću.....	9
5. REGIONALNI SASTANCI / SASTANCI PO REGIJAMA.....	10
5.1 Regionalni sastanak - Vojvodina	10
5.2 Drugi regionalni sastanak - grupa "Reaguj!".....	11
6. RADNI PLAN ZA 2005.	12

1. UVOD

Drage prijateljice, dragi prijatelji,

Ovaj šestomesečni period obeležilo je mnoštvo aktivnosti u CNA.

U ovom periodu osim što smo se posvetili/e našim osnovnim aktivnostima koje se odnose na različite programe mirovne edukacije, krenuli smo i u nekim drugim pravcima.

Naime, na našem sastanku CNA u avgustu 2004, kao i na radionici s našom prijateljicom i velikom podrškom dr Martinom Fischer u septembru 2004. razgovarali/e smo o tome u kom pravcu se želimo kretati i razvijati u budućnosti. Tako smo odlučili/e da nastavimo s radom na izgradnji mira i suočavanju s prošlošću kroz različite medije: produkciju dokumentarnih filmova i spotova i izdavanje publikacije o pomirenju i odnosu prema prošlosti u našim društvima...

A šta smo sve radili/e u ovom periodu?

- U septembru je sarajevski ured organizovao drugi deo Treninga za učesnike ratova, što je predstavljalo i deo pripreme za tribine «4 pogleda» koje su se održale u Bosni i Hercegovini tokom novembra i decembra 2004.
- U oktobru smo imali/e radionicu o traumi koju su organizovali i vodili Amela i Randy iz Mennonite Central Committee iz Sarajeva, a nakon toga su već počele pripreme za Osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata koji se održao u Tivtu krajem oktobra - početkom novembra, a organizovao je beogradski ured.
- U novembru i decembru su održane tri tribine "4 pogleda" u BiH, i to u Nevesinju, Gornjem Vakufu / Uskoplju i u Sarajevu, a veliku podršku smo imali/e od strane lokalnih partnera/ica (o svemu ovome možete pročitati u izveštaju sarajevskog ureda CNA). Krajem novembra je održan prvi regionalni sastanak koji se odnosi na jednu regiju, ovog puta je bila Vojvodina u pitanju.
- U decembru smo održali/e još jedan osnovni trening u Vogošći (BiH), a kraj godine je obeležen završetkom prvog dokumentarnog filma "Tragovi" u produkciji CNA.

- Iako smo u 2005. tek dva meseca, radili/e smo još jedan osnovni trening održan u Tivtu (o ovome možete da pročitate u izveštaju sarajevskog ureda), sastali/e smo se s lokalnim partnerima/cama kako bismo zajedno radili/e na knjizi intervjuja koja se odnosi na pomirenje i prošlost, te organizovali/e još jedan regionalni sastanak. Sem toga, počeli/e smo da skupljamo materijal za sledeći dokumentarni film pod radnim nazivom «simulirani dijalog» i da planiramo buduće aktivnosti...

I još nešto:

Uređujući ovaj šestomesečni izveštaj mi u CNA smo razgovarali/e o tome šta da ubuduće sadrži ovakav izveštaj, da li je to i koliko interesantno, važno, korisno. Zbog toga bi nam bila korisna informacija da saznamo od vas koji/e čitate naše izveštaje šta želite da pročitate u njima - koju vrstu informacija, u kom obimu, koliko izveštaje vidite interesantnim ili korisnim za svoj rad.

Ako imate neki predlog za nas, neku povratnu informaciju, javite nam se na email: cna.beograd@nenasilje.org ili cna.sarajevo@nenasilje.org.

Pozdravljamo vaše sugestije, kritike... Hvala vam.

2. TRENINZI

2.1 Osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata

29.10. - 8.11.2004 Tivat, Crna Gora

Osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata, treći po redu u 2004, organizovan je od strane beogradskog ureda CNA.

Na treningu je, van uobičajene prakse CNA, učestvovala dvadeset jedna osoba. Iako je maksimalni broj ljudi s kojima radimo na treningu predviđeno dvadeset osoba, opredelili/le smo se da učešće odobrimo i osobi koja je treningu prisustvovala kao personalni asistent jedne od učesnica treninga (u pitanju je osoba s hendikepom).

Iako se trening održao u Crnoj Gori, nijedna osoba iz C. Gore nije uzela učešće na treningu. Stigle su nam dve prijave iz ove regije, ali su nam, u konačnom odabiru, druge dve osobe bile višlje na skali prioriteta u kontekstu aktuelnih dešavanja u regionu. Učesnici/ce su bili iz Makedonije, Srbije, Kosova, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Trenerski tim su činili Gazmend Murselli iz ANP-Gnjilane, te Helena, Ivana i Milan iz beogradskog CNA ureda.

Dokumentacija treninga pod imenom "333-222" sadrži 75 strana i dostupna je u CNA uredima. Finansijsku podršku je pružilo nemačko Ministarstvo za razvoj i međunarodnu saradnju (BMZ).

Zadovoljstvo **konceptom treninga** (redosledom radionica i njihovim nadovezivanjem u kontekstu praćenja potreba u grupi) u trenerskom timu zasnovano je na:

- Utisku da smo dobro pratili/e potrebe u grupi, da smo radili/e «iz bloka u blok», stalno analizirali situaciju i, na osnovu promena koje su se dešavale, otvarali nove teme i pitanja;
- Doživljaju da se u velikom delu grupe tokom treninga povećavala motivacija za analizu društva i nasilja u društvu;
- Velikom trudu koji su učesnici/e uložili u kreativnu razradu konflikata pretposlednjeg dana, kao i predlozima rešenja za deeskalaciju nasilja u konkretnim situacijama koje su predstavljane;
- Visokoj motivaciji grupe za rad na sebi koji je bio vidljiv i van formalnog radioničarskog dela treninga, kroz stalno međusobno traženje i davanje feedbacka jednih od drugih (kao i od trenerskog tima);
- Utisku ugodnog rada u timu, čemu je doprineo osećaj da dobro pratimo i usmeravamo trening.

Nekoliko stvari nam je ostalo za promišljanje u odnosu na koncept celog treninga:

- Suštinsko otvaranje teme *nasilja* u društvu došlo je pred kraj treninga, u radionici *kreativna razrada konflikata*. S obzirom da je to dosta kasno, uticalo je na osećaj težine kod ljudi što, površinski gledano, može ličiti na pesimizam. To što je radionica *nasilje* prošla prilično blago jeste bila i *specifičnost ovog treninga*, jer se taj osećaj težine, koji obično prati proces senzibilizacije na nasilje, kasnije javio, pa nije bilo dovoljno vremena za izlazak iz njega iako je navedeno dosta mogućnosti za razradu i smanjenje nasilja od strane samih učesnika/ca. Dublje gledano, ovo ne predstavlja veliki problem u smislu preispitivanja sopstvene odgovornosti za činjenje ili nečinjenje u društvu, ali evidentno utiče na nivo energije i optimizma ljudi na izlasku iz treninga.
- Osećao se nekakav nedostatak sigurnog prostora kod dela grupe za otvaranje nekih tema. Uticaj na to su sigurno imale šale, upadanje u reč i podsmeh iz dela grupe prvih dana. Iako je tim na to reagovao, možda je trebalo na početku posvetiti tome više vremena;
- Stiče se utisak da nije dovoljno pokriveno pitanje lične odgovornosti u društvu za strukturno nasilje. Često smo ga tematizovali i ostavljali mu prostor, ali nam je ostao utisak da se nije dovoljno otvorilo.

Radionice su bile dosta sadržajne i većina tema je duboko obrađena, posebno predrasude, nacionalni identitet i kreativna razrada konflikata. Posebno izdvajamo radionicu *nacionalni identitet* koja je bila jaka, odnosno duboka i sa dosta emocija.

Bitna tačka u izgradnji međusobnog poverenja i stvaranja sigurnijeg prostora za ophođenje sa «težim» temama bila je naša odluka da kao temu uvedemo i feedback (davanje povratne informacije o tome kako sam te doživeo/la na treningu) i odvojimo vreme pred slobodan dan za razmenu feedbacka. Drago nam je da je naša procena da bi to moglo koristiti bila dobra, što se pokazalo i kasnije, dok su se učesnici/e koristili/e tom tehnikom do samog kraja treninga.

Što se **rada grupe** tiče, nekoliko sledećih natuknica mogu biti kratki presek naših utisaka:

- Primetna je bila različitost u grupi, mada nisu sve različitosti došle do izražaja, kao da nije bilo prostora za biti skroz različit/a. Velika razlika u godinama unutar grupe nije predstavljala barijeru.
- Jako su se dobro slušali i pratili dok se pričalo. Značajan momenat za grupu bilo je i davanje podrške jedni drugima, pogotovo nakon teških tema.
- Učesnici/e iz Srbije i Kosova su dosta često tematizovali kontekst i poteškoće koje postoje u njihovim sredinama, a na momente je falio društveni kontekst drugih zemalja.
- Imamo utisak da je postojalo i dosta sukoba u grupi koji nisu transparentno iznešeni, pa je to uticalo na nedostatak osećaja sigurnog prostora kod nekih ljudi.
- Falilo nam je ljudi iz Sandžaka i Albanaca/ki iz Makedonije.
- Imali smo lep osećaj rada u grupi zbog topline koja je postojala i velike aktivnosti. Bilo nam je zadovoljstvo provoditi neformalno vreme u druženju s ljudima. Imali smo osećaj poverenja u trenerski tim.

Vidimo potencijale i motivaciju u nekoliko učesnika/ca za učešće na Treningu za trenere/ice ili u razvijenijem konceptu nastavka treninga na kome radimo.

Rad trenerskog tima je bio prožet dobrom energijom, često praćen smehom. Pazili smo jedni na druge i zajednički rad nam je bio primarni izvor podrške. Iako smo radili prvi put u ovoj konstalaciji tima, dobro smo funkcionisali.

Zadovoljni izlazimo iz ovog treninga.

2.2 Osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata

10 - 20.12.2004. Vogošća (Sarajevo), Bosna i Hercegovina

Četvrti po redu Osnovni trening iz nenasilne razrade konflikata u 2004. organizovao je CNA ured u Beogradu. Na treningu je učestvovalo sedamnaest osoba. Učesnici/ce su bili iz Crne Gore, Makedonije, Srbije, Kosova, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Trenerski tim su činili Blerim Jashari ("Loja" Tetovo), Lovorka Bačić (CMS - Zagreb), te Helena i Milan iz beogradskog CNA ureda. Finansijsku podršku je pružilo nemačko Ministarstvo za međunarodnu saradnju i razvoj (BMZ).

Iako smo na trening zvali 20 ljudi, nekoliko neočekivanih otkazivanja u poslednji čas sprečila su nas da na vreme pozovemo druge osobe sa prilično velike liste čekanja. Dve osobe, iako su potvrdile učešće, uopšte se nisu ni pojavile na treningu.

Iz ovog treninga smo izašli poprilično iscrpljeni/e, demotivisani/e i s velikim osećajem težine. Na treninzima u dosadašnjem radu susretali smo se s različitim vrstama poteškoća, ali ovog puta njihov intenzitet i učestalost čine ovaj trening jednim od težih do sada s obzirom da je u grupi je bilo nekoliko osoba čije smo ponašanje doživeli/e opstruktivnim u radu, a koje su često povlačile i druge ljude za sobom u tome.

Ovo nam je bilo vredno iskustvo, izlazimo s poukama, ali se nadamo da se ono više neće ponoviti.

U daljem tekstu će biti detaljnije izložene poteškoće s kojim smo se susretali u radu na treningu.

Glavne poteškoće u vezi s grupom su:

- Deo grupe je imao očekivanja da ćemo se baviti psihološkim analizama na nivou pojedinca/ke na treningu, što se odrazilo na smanjenje mogućnosti analiza društva i društvenih procesa na radionicama. Ovo govori da deo ljudi nije pažljivo pročitao pozivno pismo za trening pre nego što se prijavio, što se očigledno odrazilo na očekivanja, pa i na sam rad.

- Nepoverenje kod nekih ljudi u metodologiju, pristup trenerskog tima temama i radu. Imali smo utisak da se kod nekih osoba to nepoverenje vremenom transformisalo u stav osporavanja i negiranja načina na koji radimo i nerazumevanje vrednosti koje stoje iza toga. Verujemo da se ovaj problem javljao usled nedostatka sigurnog prostora za analizu sopstvenog ponašanja i odgovornosti u društvu, a s druge strane to je čest mehanizam prebacivanja odgovornosti na trenerski tim kada je teško pogledati u sebe i sagledati svoju odgovornost. Međutim, ovog puta ne samo da je bilo prebacivanja odgovornosti, nego i opstruiranja rada. Npr. u više navrata se čulo da samo trenerski tim vidi nasilje oko sebe, a da ono u stvari i ne postoji. Sem toga, iz dela grupe se često čula od pojedinaca/pojedinki analizira forma radionice, a ne suština društvenog procesa koju ona otkriva.

Ovakvo često skretanje pažnje sa suštine procesa na formu uticalo je na to da se u grupi počinje da javlja određeno nepoverenje prema metodama i radu trenerskog tima.

Dodatni problem se ogledao u tome da se radilo o osobama koje su prepoznate kao neka vrsta "lidera/ki" od strane ostatka grupe, te je njihov uticaj bio veći.

- Jako malo "saveznika/ca" u grupi. Obično se već na kraju prvog dela treninga u grupi počnu pojavljivati konfrontacije i počne da se "urušava" neka vrsta lažne kompaktnosti grupe koja često postoji na početku kao posledica nesigurnosti i nedostatka sigurnog prostora za drugačije stavove i konfrontaciju. Od tog trenutka započne postepena izgradnja poverenja u grupi i otvaranje mogućnosti preispitivanja nasilja u društvu i sopstvene odgovornosti za njega. Utisak nam je da je na ovom treningu taj prostor bio nedovoljno otvoren i da se početna lažna kompaktnost zadržala kroz ceo trening. Iako se deo grupe svakako preispitivao i radio na sebi, mnogo stavova i razmišljanja nije bilo izneseno javno zbog nedostatka hrabrosti i sigurnosti, što nam je u mnogome otežalo otvaranje različitih važnih pitanja. Par osoba koje su prvih dana treninga iznele drugačije stavove od ostatka grupe, kritikovane su od strane pojedinaca/ki iz grupe ali van zajedničkog rada, u slobodno vreme, te se sami slučajevi nisu mogli tematizovati na radionici (što se obično čini) jer ih učesnici/e nisu izneli pred grupom.

- Drugačiji pogled na ulogu trenerskog tima na treningu kod nekih učesnica. Percepcija da bi tim trebalo da samo daje reč, da ne iznosi svoje stavove i da ne prekida nikog. Pogled "Oni su za ovo plaćeni" i nemaju prava da budu umorni, nezadovoljni i sl.

Što se tiče poteškoća u radu trenerskog tima, izdvajamo sledeće:

- Debalans iskustva u trenerskom timu, koji je često i poželjan i predviđen u treningu, ovde je, zbog težine treninga, često bio prepoznat kao poteškoća od strane celog tima i što je uticalo na nepoverenje grupe spram tima.
- Umor u timu s kojim su neki od nas i došli na trening a koji se pojačao tokom treninga.
- Snažno emotivno doživljavanje poteškoća dela trenerskog tima usled konstantnog pritiska na tim koji se osećao na radionicama i van njih.
- Potreba za čestim konfrontiranjem s grupom kako bi se određena pitanja otvorila uzrokovala je u više navrata osećaj da smo na različitim "frontovima" s grupom (već navedeni primer gore ovo dobro ilustruje: "samo trenerski tim vidi nasilje oko sebe").
- Nedovoljno energije da se brinemo jedni o drugima i da se međusobno podržimo u timu zbog emotivne i fizičke iscrpljenosti poteškoćama na treningu.
- Nedostatak vremena za odmor članova/ica tima zbog stalne potrebe za izmenama u konceptu i analizu situacije u grupi.

Glavne pouke koje izvlačimo iz ovog treninga su:

- U ovakvim situacijama sniziti očekivanja od treninga i pokriti u radionicama onoliko koliko se može, intenzivnije podržavajući one koji "vuku napred". Ne forsirati neke teme iako su jako važne, već se fokusirati na ono što se može. Prioritet treba da bude problem koji postoji u grupi. Iako smo otvorili prostor za razgovor o problemima, našim viđenjem, o ciljevima treninga i očekivanjima, verujemo da je trebalo ranije se tome posvetiti i više razgovarati o tome u plenumu i s pojedinkama/cima.
- Čuvati energiju u rezervi za tim i za međusobnu podršku. Paziti na ljude u timu i to postaviti kao prioritet.
- Obavezno imati vremena za odmor i "izlazak" iz treninga.
- Razmisliti o još nekim promenama u pozivnom pismu u delu o ciljevima treninga kako bi bilo jasnije na čemu će se tačno raditi.
- Razmisliti o skraćivanju treninga (u ovakvim situacijama) za par dana zbog očuvanja energije i motivacije ljudi koji rade u timu.
- Imati troje ljudi u trenerskom timu s više iskustva i jednog/jednu gosta/gošću trenera/icu zbog balansa iskustva.

Iako iz ovog treninga izlazimo generalno nezadovoljni urađenim i postignutim rezultatima, zaključujemo da nam je ovaj trening pružio mnogo materijala za učenje. Vidimo u njemu jedno veliko i jako vredno iskustvo za naš budući rad, iskustvo nošenja s mnogobrojnim problemima i poteškoćama u radu. Učenje o tome, pa makar i na ovako težak način, važno nam je za poboljšanje onoga što radimo a i nas samih.

Potencijale i motivaciju za učešće na Treningu za trenere/ice ili u razvijenijem konceptu nastavka treninga na kome radimo vidimo samo u par učesnica ovog treninga.

Nakon treninga je publikovana dokumentacija koja sadrži 72 strane i dostupna je u CNA uredima.

3. RADIONICE

3.1 Radionica o strateškom planiranju/»Pogled u budućnost«

Beograd, 02-03.10.2004.

Dvodnevna radionica sa radnim nazivom «Pogled u budućnost» održana je u beogradskom uredu CNA, 2-3.10.2004. Na radionici je učestvovao kompletan sastav CNA iz oba ureda (beogradskog i sarajevskog), a radionicu je, na poziv CNA tima, vodila dr. Martina Fišer iz Berghof Research Centra iz Berlina.

Bila je to prilika za sve nas da, u vremenu odvojenom samo za tu svrhu i uz značajan doprinos nekoga izvan našeg tima, promislimo o budućnosti naše organizacije naročito u pogledu vrste i prirode aktivnosti kojima se dalje želimo baviti.

S obzirom da CNA deluje u regionu bivše Jugoslavije još od 1997. pri čemu smo kao našu osnovnu aktivnost doživljavali različite programe mirovne edukacije procena našeg tima bila je da je pravi trenutak za diskusiju o eventualnim izmenama naše strategije i razgovor o tome u kom pravcu se želimo kretati i razvijati u budućnosti. Imajući u vidu da se društveni kontekst našeg delovanja (ipak) dosta promenio od godina kada smo krenuli, kao i da su se izmenili naši individualni afiniteti i potrebe želeli smo ovom radionicom postaviti jasnu skicu naših budućih aktivnosti i kapaciteta koji za njih postoje unutar našeg tima.

Dva radna dana proveli smo u intenzivnom radu bez pritisaka donošenja odluka. Kao rezultat tog rada iskristalo se nekoliko osnovnih smernica: osnovna misija i orijentacija naše organizacije ka radu na izgradnji trajnog mira u regionu ex-Jugoslavije, ostaje nepromenjena, kao i naša fokusiranost prvenstveno na regionalni rad.

Ono čemu već neko vreme težimo i što je isticano kao jedna od osnovnih vrednosnih postavki našeg rada, jeste da CNA bude grupa koja pruža prostor ne samo za postojanje različitih afiniteta unutar tima, nego i za njihovu realizaciju u skladu sa osnovnim smernicama našeg rada. Koliko ćemo u tome uspeti videćemo već tokom naredne godine kada smo planirali da osim «standardnih» obrazovnih programa još više produbimo naš rad na polju suočavanja sa prošlošću i to kroz, za nas, potpuno nove medije - produkciju dokumentarnih filmova i spotova i izdavanje publikacije o pomirenju i odnosu prema prošlosti u našim društvima.

Kako obuhvatanje novih aktivnosti sa sobom nosi i potrebu za izgradnjom novih kapaciteta i sticanje znanja iz novih oblasti, dosta pažnje posvećeno je i proceni postojećih kapaciteta i postavljanju prioriteta u sticanju znanja i veština u narednom periodu.

Iako je naš «pogled u budućnost» u pojedinim trenucima sezao do (u našim okvirima) predaleke budućnosti (četiri-pet godina unapred) što nas je još jednom opomenulo na nestalnost društvenog konteksta u kome delujemo, ipak smo osnaženi uzajamnom podrškom i spremnošću da isprobamo novo i drugačije, ne odustajući od starih «proverenih» pristupa koji daju dobre rezultate.

4. PUBLIKACIJA

4.1 Priprema publikacije o pomirenju i suočavanju s prošlošću

O čemu se radi?

Ovom publikacijom želimo da predstavimo razmišljanja šarolike grupe pojedinki/pojedinaca iz celog regiona o pomirenju, šta je za ono potrebno, koje prepreke i strahovi postoje, koje nade, kako vide proces suočavanja s prošlošću, koliko je on potreban i zašto, na koji način... Publikacija je zamišljena kao skup intervjuja s ljudima iz BiH, Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Kosova, Makedonije, različitih dobnih, profesionalnih, socijalnih i etničkih grupa. Ona će biti trojezična - na bosanskom-hrvatskom-srpskom, makedonskom i albanskom jeziku. Cilj nam je dati priliku da se čuju ti glasovi koji nikako ili vrlo retko imaju priliku da dospeju u javnost.

Zašto?

Ljudi sa ovih prostora imaju priliku da saznaju nešto o zvaničnoj politici susednih država, da čuju izjave visokih zvaničnika na medijima (posebno ako su skandalozni), ili da čuju o nekom incidentu u susednoj državi. Ali skoro nikako nemaju priliku da čuju kako razmišljaju građani i građanke susednih država, posebno ako su to glasovi koji afirmativno govore o održivom miru i suočavanju s prošlošću. U ovim društvima s poremećenim društvenim vrednostima priča o izgradnji mira nije vest, jer tu nema incidenata, skandala, adrenalina izazvanog govorom mržnje, niti krvi.

Svesni smo da mi to stanje ne možemo jednim potezom promeniti. No, ovim želimo da doprinesemo probijanju tog puta, da probudimo interesovanje javnosti, a posebno medija za vrednosti koje «nisu vest».

Ko?

Ovaj deo nam je posebno drago najaviti ☺

Na izradi publikacije radiće dvadesetak nama vrlo dragih ljudi iz cele regije (BH, HR, SCG, KS, MK). To su mahom nekadašnji/e učesnici/e našeg programa *Trening za trenere/ice*, ali i *Osnovnog treninga*, ljudi sa kojima delimo vrednosti, koji su motivisani i imaju potreban senzibilitet.

Već duže vreme želimo da organizujemo neku akciju u koju bi se uključili ljudi iz naše «neformalne mreže», koji su prošli različite programe, kako bi se međusobno upoznali i kako bi ta mreža zaživela nezavisno od naše inicijative. Rad na ovoj publikaciji nam se čini odličnim početkom ostvarenja te želje.

Za vikend, 19. februara imali smo sastanak na kome smo se detaljnije dogovarali o ciljevima, načinima, pristupima, odgovornostima, itd. I pored toga što se dosta ljudi međusobno nije poznavalo, jako brzo i lako smo mogli da se fokusiramo na suštinu, atmosfera je bila vrlo motivirajuća, tako da jedva čekamo zahuktavanje zajedničkog rada. I beskrajno se radujemo međusobnoj saradnji.

5. REGIONALNI SASTANCI / SASTANCI PO REGIJAMA

5.1 Regionalni sastanak - Vojvodina

Beograd, 27-28. XI 2004.

U beogradskom uredu CNA se poslednjeg vikenda novembra 2004. održao regionalni sastanak za ljude iz Vojvodine.

O potrebi

Ovaj sastanak je proistekao iz naše želje da podržimo ljude koji su prošli naše aktivnosti (tu prvenstveno mislimo na treninge), kao i iz naše potrebe da podstaknemo i podstičemo ljude da reaguju na svakodnevno nasilje u našim sredinama, posebno ono međunacionalno.

Dosta dugo smo razmišljali o tome kako da podržimo ljude s naših treninga. Odlučili smo da organizujemo sastanke ljudi po određenim regionima. Odluka da se prvi sastanak održi s ljudima iz Vojvodine se bazira na dnevno-političkim problemima obojenim sve većom dozom nacionalizma, uopšte nasilja u Vojvodini, na koje malo ko reaguje. Zabrinuti zbog rastućeg nasilja, želimo da se reaguje protiv mržnje i međunacionalne netrpeljivosti. Glasovi koji osuđuju ovo nasilje su tihi i nedovoljni, a državne institucije skoro i da ne obraćaju pažnju. Na naš poziv okupilo se osmoro ljudi iz različitih delova Vojvodine.

Šta smo radili na sastanku?

Osim što smo se upoznali i popričali o svojoj motivaciji i očekivanjima od ovog sastanka, razgovarali smo o tome kako vidimo probleme u Vojvodini, koji su to problemi, šta se može učiniti po pitanju njih, kakve imamo kapacitete i u odnosu na njih, šta mi možemo i šta ćemo da uradimo.

Kad smo se dogovorili koje bismo akcije preduzeli, organizovali, detaljno smo prošli kroz njih: ko će šta uraditi (ko je za šta zadužen/a) i do kog roka, kakvu hoćemo poruku da pošaljemo ovim što radimo (šta tačno želimo) i kako da nazovemo našu grupu koja to radi.

Isto tako smo dogovorili kako ćemo raditi ubuduće, odnosno kako ćemo funkcionisati kao grupa, pa smo za početak dogovorili kada će se održati sledeći sastanak i ko će biti odgovoran/a za njegovo organizovanje.

Šta je urađeno posle sastanka?

Grupa od osmoro ljudi plus dvoje iz CNA formiralo je na sastanku grupu "Reaguj!" i odlučila da dan svoje akcije - 18. decembar proglašava Danom protiv nasilja u Vojvodini. Da bi se znala osnovna aktivnost Grupe i mnogih koji su se pridružili ovoj akciji, istu smo nazvali "Skini nasilje sa zida!". U više gradova Vojvodine su se kretali grafiti i delili leci s porukom "Neću nikog napolje! Svi smo mi Vojvodina" (na svim jezicima koji se koriste u Vojvodini) kao odgovor na učestale poruke grafita "Marš napolje!", "Bežite iz Srbije" itd, a koji se uglavnom odnose na manjinske nacionalne grupe u Vojvodini.

Akcija se održala 18. XII u 12h u sledećim gradovima: Novom Sadu, Kikindi, Zrenjaninu, Subotici, Novom Bečeju, Vrbasu, Pančevu, Bačkoj Palanci, Vršcu.

Akciju su propratili mnogi mediji, pisani i štampani: Subotičke novine, Dnevnik, Politika, Blic, Građanske novine, lokalne televizije (TV Panonija, Subotička TV), zatim regionalne televizije: B92, TV Novi Sad i mnogi drugi. Ova akcija je išla i preko satelita s obzirom da je jedna mađarska televizija takođe snimila prilog o ovoj akciji. Sem toga, najava događaja i nešto više o razlozima za njegovo dešavanje je objavljeno i u biltenu "Tolerancija" koji je razdeljen zajedno s lecima po bibliotekama, kafićima itd.

Za nas je ovo bilo novo iskustvo - kako motivisati ljude, osnažiti ih na delovanje, planirati zajedno s njima, a ovaj sastanak nam je pokazao da to i možemo da uradimo.

5.2 Drugi regionalni sastanak - grupa "Reaguj!"

Novi Bečej, 26. II 2005.

U Novom Bečuju se u subotu, 26. II 2005. održao drugi sastanak grupe «Reaguj!», formirane na prvom regionalnom sastanku u novembru 2004. Ovog puta smo se okupili u većem broju shodno tome što se naša neformalna grupa polako širi i povećava. Sastanak su vodili, kao i prošli put, Milan i Helena iz CNA.

O čemu smo razgovarali?

Evaluirali smo akciju i prateće aktivnosti «skini nasilje sa zida» od 18. decembra, razgovarali smo o tome šta nam je predstavljalo poteškoću, šta zadovoljstvo i kakve pouke možemo da izvučemo. S obzirom da je dosta nezadovoljstva dolazilo zbog kontakta s medijima (neke koje smo pozvali nisu došli), više smo pažnje posvetili tom segmentu. S druge strane, kad smo prebrojali koliko je medija pratilo ili najavilo događaj (došli smo do broja 30!), vidimo da nema baš toliko mesta nezadovoljstvu ☺.

Takođe smo dogovorili/e kako ćemo i šta ćemo dalje raditi: kako će lista i grupa funkcionisati, raspodelili smo odgovornosti i dogovorili koje ćemo sve akcije u budućnosti preduzimati.

Pogled u budućnost

Buduće akcije se odnose na više razina: reagovanja na određene događaje (npr. na «incidente», govore mržnje, godišnjice npr. nasilje koje se desilo na Kosovu, u Srbiji, Vojvodini 17. marta i sl), reagovanje na stanje u kojem se zemlja nalazi (ksenofobija i sl), kao i podrška ljudima i akcijama koje se odnose na izgradnju mira.

I na kraju, nešto što bi najbolje opisalo grupu «Reaguj!» i njen rad je sledeće:

Reaguj

Energično,

Aktivistički,

Građanski.

Ukaži na nasilje!

Javno ga osudi!

Grupa Reaguj!

6. RADNI PLAN ZA 2005.

Januar/ Siječanj	<ul style="list-style-type: none"> - Samit CNA u Beogradu, 10-13. I - Osnovni trening 1, 28.I-7.II
Februar/ Veljača	<ul style="list-style-type: none"> - Sastanak partnera za knjigu intervjuja - o pomirenju 18-19. II
Mart/ Ožujak	<ul style="list-style-type: none"> - Regionalni sastanak Kosovo, Makedonija, Srbija 4-8. III
April/ Travanj	<ul style="list-style-type: none"> - Osnovni trening 2, 1-11.IV - Snimanje dokumentarnog filma "Simulirani dijalog" - Trening za učesnike rata, 29.IV-9.V
Maj/ Svibanj	<ul style="list-style-type: none"> - Snimanje dokumentarnog filma
Juni/ Lipanj	<ul style="list-style-type: none"> - Snimanje dokumentarnog filma - Napredni trening, faza 1, 24.VI-4.VII - Publikovanje priručnika "Nenasilje?" na mađarski jezik
Juli/ Srpanj	<ul style="list-style-type: none"> - Osnovni trening 3, 8-18.VII - Snimanje i montaža dokumentarnog filma
Avgust/ Kolovoz	<ul style="list-style-type: none"> - Napredni trening, faza 2, 5-12.VIII - Montaža filmova - Godišnji, 26.VIII-18.IX
Septembar/ Rujan	<ul style="list-style-type: none"> - Godišnji odmor - Sastanak CNA, 19-23.IX - Promocija filma "Tragovi" u Beogradu
Oktobar/ Listopad	<ul style="list-style-type: none"> - Promocija filma "Tragovi" u Sarajevu - Osnovni trening 4, 21-31.X
Novembar/ Studeni	<ul style="list-style-type: none"> - Osnovni trening 5
Decembar/ Prosinac	<ul style="list-style-type: none"> - Promocija filma "Simulirani dijalog", Sarajevo-Beograd

Zahvaljujemo se svima koji su podržali projekat KURVE Wustrow - Centar za nenasilnu akciju, finansijski ili svojim angažovanjem koje je omogućilo ovaj projekat i pomoglo da se osigura njegova primena kao i svima onima koji su bili sa nama u svojim mislima.

POSEBNO HVALA:

Berghof Stiftung & Berghof Research Institute for Creative Conflict Management
Bundesministerium fuer wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung (BMZ)

CNA ured u Sarajevu

Goran Božičević

KURVE Wustrow

Martina Fischer

Miloš Marković

Natascha Zupan

Nina Vukosavljević

Swiss Federal Department of Foreign Affairs

Helena Rill
Ivana Franović
Milan Colić Humljan
Nenad Vukosavljević

za Centar za nenasilnu akciju

u Beogradu, marta 2005.

Ovaj izveštaj može se slobodno distribuirati uz znanje izvora.

© CNA